

Ülenurme Gümnaasium

Põhikooli loovtöö koostamise ja esitlemise juhend Ülenurme Gümnaasiumis

Ülenurme 2024

Sisukord

Sissejuhatus

1. Loovtöö olemus ja eesmärgid
 - 1.1. Loovtöö eesmärk
 - 1.2. Loovtöö etapid ja ajakava
 - 2. Erinevad loovtöö liigid ja nende struktuur**
 - 2.1. Uurimuslik loovtöö
 - 2.2. Praktiline töö
 - 2.3. Loovtöö struktuur
 - 2.3.1. Tiitelleht
 - 2.3.2. Sisukord
 - 2.3.3. Sissejuhatus
 - 2.3.4. Teoreetiline taust
 - 2.3.5. Tööprotsessi kirjeldus
 - 2.3.6. Tulemused
 - 2.3.7. Arutelu/Eneseanalüüs
 - 2.3.8. Kokkuvõte
 - 2.3.9. Kasutatud kirjandus
 - 2.3.10. Lisad
 3. Loovtöö protsessis osalejad ja nende ülesanded
 - 3.1. Õpilane
 - 3.2. Juhendaja
 - 3.3. Klassijuhataja
 - 3.4. Õpilasnõustaja
 - 3.5. Aineõpetaja
 4. Loovtöö vormistamise nõuded
 5. Loovtööde esitlemine
 - 5.1. Esitlemise kord
 6. Hinnang loovtööle
- Kasutatud kirjandus
- LISA 1. Loovtöö päevik**
- LISA 2. Klassijuhataja ülevaatlik tabel**
- LISA 3. Loovtöö esitlemine**

Sissejuhatus

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö liigid võivad olla uurimus, projekt, kunstitöö või muu praktiline töö.

Käesolev „Põhikooli loovtööde korraldamise, vormistamise ja esitlemise juhend Ülenurme Gümnaasiumis“ annab ülevaate loovtööde tegemise korraldusest, tööde koostamisest ja hindamisest Ülenurme Gümnaasiumis. Selle juhendi eesmärk on toetada loovtöö protsessis osalejad.

Juhend jaguneb kuueks osaks. Esiteks tutvustatakse loovtööde tegemise üldist korraldust: teemade valik, ajakava, loovtööde liigid. Teises osas kirjeldatakse erinevaid loovtöö liike ja nende struktuuri. Kolmandas osas loovtöö protsessis osalejaid ja nende ülesandeid. Neljandas peatükis tutvustatakse vormistamise nõudeid, viies osa keskendub esitlemisele ja kuues selgitab loovtööde hindamise korda.

1. Loovtöö olemus ja eesmärgid

Põhikooli riiklikus õppekavas (2011) on loovtööde korraldus kirjas järgmiselt:

III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teema valiku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekavas.

Ülenurme Gümnaasiumi õppekava alusel on paika pandud loovtööde üldsätted ja korraldamise põhimõtted:

- põhikooli lõpetamise tingimus on kolmandas kooliastmes sooritatud läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö;
- loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele;
- õpilase loovtöö kirjalik osa säilitatakse Ülenurme Gümnaasiumi serveris;
- loovtöö tehakse üldjuhul 8. klassis;
- loovtööks võib olla uurimus, projekt, kirjandus-, muusika-, kunstiteos või käsitöö;
- loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt (reeglina kuni 3 liiget). Mitme õpilase panus peab olema selgelt näidatud ja eristatav. Rühmatööna sooritatud loovtöö esitatakse komisjonile ühes kirjalikus variandis;
- loovtööde klassisisese korralduse koordineerija on 8. klassi klassijuhataja;
- lennupõhiselt tegeleb loovtööde koordineerimise ja õpetajate toetamisega õpilasnõustaja.

1.1. Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks;

- üldpädevuste kujunemist.

Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel õpilasuurimistööde konkursil (näiteks Archimedese Eesti õpilaste teadustööde riiklik konkurss jne).

1.2. Loovtöö etapid ja ajakava

Loovtöö esitletakse üldjuhul 8. klassis. Loovtöid esitletakse üldjuhul kolm korda õppeaasta vältel. Kui õpilase töö peaks varem valmima on võimalus tööd esitleda varem kokkulepitud kuupäeval. Loovtöö kirjaliku osa esitamise tähtaeg (reeglina PDF-vormingus) on seitse päeva enne esitlemist. Loovtöö esitatakse juhendajale, kes edastab selle õpilasnõustajale.

Loovtöö teema valik ja ajakava koostamine

Loovtöö teema valikul arvestatakse õpilase enda huvidega, klassijuhataja soovitude ja aineõpetaja ettepanekutega.

Teemavaliku lihtsustamiseks:

- esitavad Ülenurme Gümnaasiumi aineõpetajad ja töötajad õpilasnõustajale kaks loovtöö teemat;
- võib õpilane eelneval kokkuleppel juhendajaga välja pakkuda oma teema.

7. klassi õpilane osaleb 8. klasside loovtööde esitlusel ning õppeaasta viimasel trimestril valivad 7. klassi õpilased endale loovtöö juhendaja ja teema. Täpsema teemavaliku teevad õpilased individuaalselt või rühmas (reeglina kuni 3 liiget) hiljemalt 8. klassi jooksva õppeaasta septembri teise nädala viimaseks päevaks. Teemavaliku põhjal täidab klassijuhataja loovtööde teemade tabeli. Loovtöö kirjutamise alguses on soovituslik koostada loovtöö tegemise ajakava.

Kui töö on rohkem kui üks autor peab õpilaste panus olema selgelt näidatud ja eristatav. Selleks peavad õpilased täitma loovtööde päevikut loovtöö protsessi vältel (Lisa 1).

Töö planeerimine, eesmärkide seadmine ja sissejuhatus

Pärast teema valimist ja ajakava koostamist pannakse paika esialgne loovtöö struktuur. Püstitatakse eesmärgid ja tulenevalt töö liigist uurimisküsimused või tööülesanded. Lisaks kirjutatakse sissejuhatust.

Teemakohase loovtöö materjali kogumine

Õpilane uurib õpetaja juhendamisel teemakohaseid materjale internetist, raamatukogust jm, küsitleb vajadusel teemaga seotud inimesi. Huvipakkuvate materjalide põhjal on soovitatav koostada allikmaterjalide nimekiri koos vajalike viidetega (autor, pealkiri, internetiaadress jm). Loovtööde puhul kogub õpilane vajalikke tööriistu, esemeid, valmistab tööpinda, konsulteerib oma ala spetsialistidega, valib sobivad töömeetodid. Õpilane koostab kirjanduse ülevaate peatüki, mis annab ülevaate selles valdkonnas varem tehtust ning annab tööle teoreetilise tausta.

Tööprotsessi läbimine ja kirjeldamine

Õpilane valmistab ette uurimuse või praktilise töö läbiviimise. Õpilane teeb oma loovtöö praktilist osa: valmistab toitu, maketti, õmbleb või koob riideid, loob kunstiteost, kirjutab muusikateost, loob õpilasfirmat, korraldab kontserti või filmiõhtut.

Uurimuse puhul korrastatakse vajalik kogutud allikmaterjal: sisestatakse küsitluslehtede sisu ja muud märkmed arvutisse. Sõnastatakse oma seisukohad ning kirjutatakse töö põhiosa valmis. Nii ettevalmistus kui ka läbiviimine dokumenteeritakse ning kirjutatakse lahti töö metoodika peatükis.

Tulemuste esitamine ja analüüs

Loovtöö tulemuste viimistlemine, analüüs ja arutelu. Tekkinud probleemide ja nende ületamise kirjeldamine

Kokkuvõte, kasutatud kirjandus ja lisad ning töö vormistamine

Loovtöö kokkuvõtte peaks kajastama peatükkide järeltõlget ja andma vastuse sissejuhatuses püstitatud eesmärgile. Kasutatud kirjanduses loetletakse kõik allikad, mida töös on kasutatud. Lisas esitatakse illustreeriv materjal, mida ei ole otstarbekas töö põhiosas lisada, nt suuremõõtmelised fotod, skeemid, tabelid, tekstikoopiad jms. Lisadele tuleb tekstis viidata.

Töö viimistlemine

Loovtöö kirjalik osa tuleb vormistada arvutis. Tähelepanu tuleb pöörata teksti keelele ja stiilile: sõnastus peab olema selge ja korrektne, töös ei tohi olla õigekirjavigu. Töö peab olema vormistatud vastavalt ÜG õpilastööde vormistamise juhendile.

Loovtöö kaitsmine

Õpilane esitab lühikese kokkuvõtte oma tööst: tutvustab teemat, töö eesmärki, kasutatud materjale, üldistusi-järeldusi, milleni tööd koostades jõudis, kirjeldab tööprotsessi, räägib, mida ta tööd tehes õppis, vastab küsimustele jms. Kui töö on koostatud mitme õpilase poolt, siis osalevad kõik autorid kaitsmisel.

2. Erinevad loovtöö liigid ja nende struktuur

Loovtöö tähendab kas uurimust või praktilist tööd. Uurimuslik loovtöö eeldab kavandamist, materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist, läbiviimist, üldistamist ning järelduste tegemist. Praktiline töö (projekt, kunstitöö või muu praktilist laadi töö) eeldab kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Loovtöö liigist sõltub, milline on loovtöö struktuur ning millistest osades töö koosneb.

2.1. Uurimuslik loovtöö

Uurimuslik loovtöö on õpilase või õpilaste valmistatud kirjalik töö, mis koosneb kavandamisest, uuringust ja kirjalikust vormistamisest juhendaja poolt suunatud protsessis.

Uurimusliku loovtöö eesmärk on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida olulistele küsimustele vastuseid. Samuti aitab töö kirjutamine kaasa oskusele oma mõtteid edasi anda loogiliselt nii kõnes kui kirjas. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimusliku töö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega.

Uurimuslikus loovtöös õpilane:

- püstitab uurimisküsimused;
- tutvub teoreetilise taustaga;
- valib meetodika;
- viib läbi uurimuse;
- kirjeldab tulemusi;
- teeb tulemuste põhjal järeldused ja kokkuvõtte;
- esitab kasutatud allikate loetelu ja vajadusel lisad;
- koostab esitluse ja esitleb oma tööd.

Uurimuslik loovtöö on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Töö kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

2.2. Praktiline töö

Praktilise töö on õpilase või õpilaste valmistatud töö. Praktiline töö koosneb kirjalikust ülevaatest ning praktilise osa kavandamisest, valmistamisest või läbi viimisest ning töö sisu kirjalikust vormistamisest juhendaja poolt suunatud protsessis.

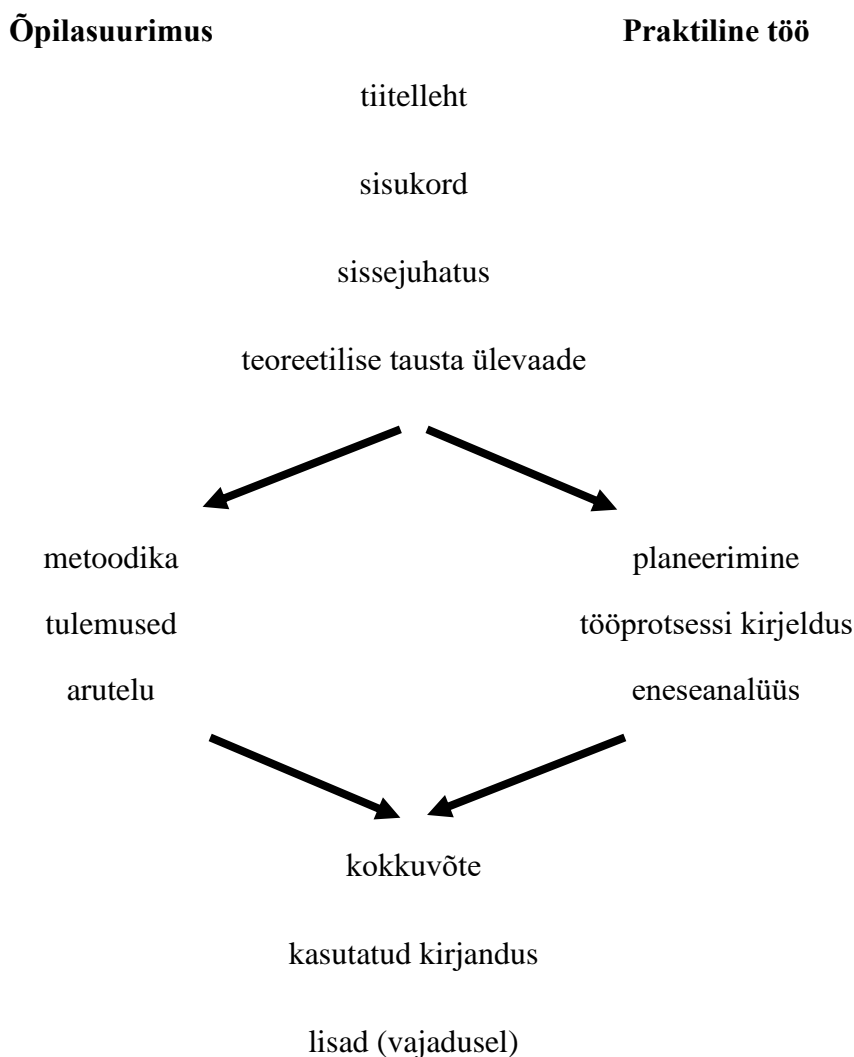
Praktiline töö võib olla õpilase või õpilaste loodud:

- teos – eeldab teose kavandamist, valmistamist ning eneseanalüüsi kirjutamist. Teos võib olla muusikaline, kirjanduslik või kunstiline looming, näiteks film, maal, kunstiteos, luulekogu, proosapala, muusikateos jne, aga ka mõni ese. Kavandamise kirjeldus peab sisaldama aja- ja materjalikulu arvestust, maksumust ning teostuse kirjelduses vajalike töö- ja ohutusvõtete kirjeldusi. Loovtöö teosena tegemine sisaldab innovaatilisi ideid, on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav.
- projekt – kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt algab kirjalikult vormistatud kavandamisest, millele järgnevad projekti läbiviimine, tulemuse kirjeldamine ning projekti analüüs. Projektiks võib olla näiteks kontserdi, võistluse, teemapäeva, õppekäigu, konverentsi, näituse vms korraldamine. Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemuse, juhtimis- ja meeskonnatöö kogemuse, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiaurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm;
- õpilasfirma – idee leidmine, juhtide ja nime valimine, äriplaani koostamine, õpilasfirma registreerimine, õpilasfirma tegutsemine, õpilasfirma lõpetamine ja lõpparuande koostamine, õpilasfirma esitus;
- tehnoloogiline lahendus – infotehnoloogiline, arhitektuurne jms tehnoloogiline lahendus nagu veebilehekülg, arvutimäng, õppekeskkond;
- õppematerjal – töölehed, õppemängud, audio-, audiovisuaalne ja/või elektrooniline õppematerjal, ülesannete, tekstide, temaatiliste piltide kogu jms.

Õppeaasta jooksul praktilise tööna läbiviidud loovtöö peab olema jäädvustatud (foto, filmilõik, jne). Jäädvustus tuleb lisada loovtööle.

2.3. Loovtöö struktuur

Loovtöö täpne sisu ja vorm sõltub valitud töö teemast ja formaadist. Õpilasuurimuse ja praktilise töö kirjaliku osa ülesehitus on välja toodud joonisel 1.

Joonis 1. Töö ülesehituse lihtsustatud skeem

Tööprotsessi kirjeldamisel on oluline, et esitataks täpne ülevaade tegeliku töö sisust ja mahust, kuivõrd see peegeldab õpilase sisulist panust töösse. Tööprotsessi kirjelduses on vajalik kirjeldada ka tööjaotust kui tööd koostab kaks või rohkem õpilast. Loovtööle lisatakse vajadusel juurde lisana loovtöö päevik (Lisa 1).

2.3.1. Tiitelleht

Tiitellehelt selguvad töö kohta järgmised andmed:

- õppeasutus, kus töö on valminud;
- autori nimi;
- klass;
- töö pealkiri ja liik (uurimistöö, praktiline töö vm);
- juhendaja ees- ja perekonnanimi;
- töö valmimiskoht;
- aastaarv.

Tiitellehe iga element paikneb omaette real, koht ja aastaarv võivad olla ka samal real, kuid koma nende vahele ei panda. Töö pealkiri peaks asuma lehekülje keskel.

2.3.2. Sisukord

Tööl on tekstitöötlusprogrammiga automaatselt koostatud sisukord, mis näitab ära töö struktuuri - sisaldab iga alaosa täpse pealkirja ja vastava lehekülje numbri. Sisukorra liigendus pealkirjadeks ja alapealkirjadeks peab vastama töös kasutatud liigendusele.

- Kõik leheküljed on nummerdatud ühtsesse numeratsiooni.
- Tiitellehele numbrit ei kirjutata.
- Alajaotus "sisukord" ei ole sisukorras esindatud.

2.3.3. Sissejuhatus

Sissejuhatus koosneb järgmistest osadest:

- teema valiku põhjendus – olulisus, tähelepanekud, probleemid või muud põhjused, mis ajendasid antud teemat uurima ning oma huvi või seos selle valdkonnaga;
- teematutvustus - kirjeldada lühidalt ja sissejuhatavalt antud valdkonda;
- loovtöö eesmärk (eesmärgid) – mida tööga soovitakse teada saada või saavutada, peaks välja kasvama teema valiku põhjendusest;
- tööülesanded – konkreetsed tegevused (meetodid) töö valmimiseks ja seatud eesmärkide saavutamiseks

- töö ülesehituse tutvustus – millistesse peatükkidesse töö jaguneb ja nende sisu lühitutvustus.

Sissejuhatuse soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg.

2.3.4. Teoreetiline taust

Kirjanduse ülevaates põhjendatakse vajadusel probleemi valikut või uurimuse objekti erinevatest kirjandusallikatest kogutud info abil. Loovtöös eelistatakse eelkõige teaduslikke allikaid, seepärast on oluline täpsus, kontrollitavus ja objektiivsus. Kõik töös toodud faktid ja seisukohad peavad olema korrektselt viidatud. Viidata tuleb kõikidele väidetele, mis ei kuulu kirjatöö autorile – kui neid nõudeid ei täideta, on tegu plagiaadi ehk teiste autorite töö varastamisega.

2.3.5. Tööprotsessi kirjeldus

Õpilasuurimuse meetodika peatükist selgub, mida (keda) ja kuidas uuriti, millist uurimismeetodit kasutati ja miks, kuidas uurimus on üles ehitatud ja kuidas uuring läbi viidud. Meetodika osa peaks sisaldama järgnevaid andmeid:

- uuritavad või valim – valimi koostamise põhimõtteid, valimi suurus, demograafilised andmed jm;
- mõõtevahendid (küsimustikud, katsed jm) – kasutatud mõõtevahendite kirjeldus, koostamise põhimõtted;
- protseduur – lühiülevaade töö läbiviimisest;
- andmetöötamise põhimõtted ja kasutatavad meetodid.

Praktilise töö tööprotsessi kirjelduses peab kajastuma töö planeerimine, vajadusel kavand, vajalike töövõtete kirjeldus jne ning töö läbiviimise kirjeldus. Omaloominguliste tööde (nt muusikapala kirjutamine, video või filmi loomine, maalimine, meisterdamine) puhul tuleb loovtöös välja tuua allikad, mis on olnud inspiratsiooniks.

Kui töö on mitu autorit, kirjeldavad kõik autorid oma panust loovtöö koostamisel.

2.3.6. Tulemused

Antakse ülevaade kogutud andmetest ja nende analüüsist. Esitada tuleb kõik olulisemad tulemused - ka need, mis on hüpoteesidega vastuolus. Praktilise töö puhul tulemuste all kirjeldatakse valminud tööd. Tulemused ja arutelu võib esitada ka ühes peatükis. Kui tulemused ja arutelu on eraldi peatükid, siis saadud tulemuste tähenduse üle selles peatükis ei arutleta.

2.3.7. Arutelu/Eneseanalüüs

Selles peatükis tõlgendatakse saadud tulemusi. Tuuakse välja sarnasused ja erinevused töös saadud tulemuste ja kirjanduses esitatud andmete vahel ning pakutakse leitud sarnasustele/erinevustele põhjendusi või selgitusi. Näidatakse, kus ja kuidas tulemusi rakendada saab. Praktilise töö puhul analüüsitakse tehtud tööd, tööprotsessi käigus üles kerkinud probleeme ja nende lahendusi ning tuuakse välja õpikohad.

2.3.8. Kokkuvõte

Kokkuvõtte algab sissejuhatuses esitatud teema valiku põhjendamise ja uuritava valdkonna lühikirjeldusega. Sellele järgnevad töö tulemused ja järeldused. Kokkuvõttes antakse hinnang oma tööle, lõpptulemusele ja arendamist vajavatele aspektidele, tuuakse esile kerkinud probleemid. Sissejuhatus ja kokkuvõtte peaksid loogiliselt sobima ja moodustama omaette terviku. Kokkuvõttes ei tooda enam uusi, tekstis varem esitamata andmeid. Töö sissejuhatus ja kokkuvõtte peaksid olema koostatud nii, et lugeja saaks neid lugedes ülevaate töös käsitletud probleemidest, töö ülesehitusest, teema käsitlemise üldisest käigust ja saadud tulemustest ilma töö põhiosa lugemata. Kokkuvõtte soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg.

2.3.9. Kasutatud kirjandus

Kõik töös sisalduvad viited peavad olema ära toodud kasutatud kirjanduse loetelus ning vastupidi. Kasutatud kirjandus tuleb esitada tähestikulises järjekorras. Kirjes sisalduvad järgmised elemendid antud järjekorras:

- autori(te) nimi(ed);
- ilmumise aasta;
- pealkiri;
- kirjastamise aasta.

Kui autorit ei ole, siis on järjestamise aluseks pealkiri.

Elektroonilise dokumendi korral peavad kirjes kajastuma:

- teksti autor ja pealkiri;
- milline veebilehekül;
- kodulehe külastamise kuupäev ning aadress.

Kasutatud kirjanduse vormistamisel lähtuda Ülenurme Gümnaasiumi õpilastööde vormistamise ja viitamise juhendist.

2.3.10. Lisad

Kui tekib vajadus lisada loovtöösse materjali, mis põhiteksti ei mahtunud, paigutatakse see kasutatud kirjanduse loetelu järele. Lisadeks on materjalid, mis täiendavad põhiteksti, kuid mille sidumine sellega pole otseselt vajalik. Näiteks paigutatakse lisadesse suuremahulised arvandmed, tekstis olevate jooniste aluseks olnud tabelid, küsimustikud jne. Lisad tuleb pealkirjastada ja neile tekstis viidata. Rohkem kui ühe lisa puhul tuleb need nummerdada vastavalt tekstis viitamise järjekorrale. Iga lisa algab uuel lehelt. Lisa ülemisse vasakusse nurka kirjutatakse lisa number ja pealkiri. Lisad ja nende pealkirjad peavad kajastuma ka sisukorras.

3. Loovtöö protsessis osalejad ja nende ülesanded

Loovtööde valmimisprotsessis osalevad õpilane, juhendaja, õpilasnõustaja ja kaitsmiskomisjon. Järgnevates alapeatükkides on kirjeldatud iga osaleja rollid.

3.1. Õpilane

- valib omale sobiva teema ja juhendaja;
- tutvub loovtöö koostamise ja esitlemise juhendiga;
- koostab töö valmimise ajakava ja tegevusplaani;
- otsib koostöös juhendajaga teemakohased teabeallikad;
- täpsustab koos juhendajaga loovtöö teema ja sõnastab juhendaja abiga eesmärgi;
- annab perioodiliselt juhendajale aru töö käigust vastavalt kokkulepetele;
- vastutab töö koostamise ja esitatud andmete õigsuse eest (töös ei tohi esineda plagiaati);
- vormistab töö vastavalt Ülenurme Gümnaasiumi õpilastööde vormistamise ja viitamise juhendile;
- esitleb tööd komisjoni ees.

Õpilase kohustuseks on juhendajaga kontakti hoidmine ning juhendaja informeerimine võimalikest raskustest töö koostamisel.

3.2. Juhendaja

- pakub välja või aitab sõnastada õpilast huvitava õpilastöö teema;
- aitab püstitada töö eesmärgi ja kavandada töö ülesehitust;
- tutvustab õpilasele loovtöö korraldamise, vormistamise ja esitlemise juhendit ning jälgib töö vastavust sellele;
- abistab õpilast allikate valikul;
- toetab õpilast tööplaani ja ajakava koostamisel ning jälgib nende täitmist;
- toetab õpilast töö koostamisel ja annab vajadusel nõu;
- nõustab õpilast töö õnnestumiseks ja esitluse edukaks läbiviimiseks;
- esitab digitaalselt valmis kirjaliku töö õpilasnõustajale;

- hindab õpilase tööprotsessi.

Juhendaja ei ole töö autor ega toimetaja. Tema roll on juhtida tähelepanu töö sisulistele puudustele. Töö andmete ja viidete õigsuse ning vormistuse eest vastutab õpilane.

3.3. Klassijuhataja

- tutvustab varasemaid loovtöid klassijuhatajatunnis;
- tutvustab loovtöö liike ning erinevaid võimalusi nende käsitlemisel, loovtöö juhendit ning tähtaegu;
- toetab õpilast juhendaja ja teema leidmisel;
- toetab oma klassi õpilasi loovtöö koostamisel terve 8. klassi vältel omades ülevaadet iga õpilase loovtöö edenemisest (vt lisa 2);
- koostöös juhendajaga annab õpilastele ülesandeid ja seab tähtaegu töö valmimise toetamiseks.

3.4. Õpilasnõustaja

- kogub loovtööde teemasid Ülenurme Gümnaasiumi aineõpetajatelt ja töötajatelt;
- korraldab loovtööde tutvustamisega seotud üritusi;
- korraldab loovtööde esitamisi ja esitlemisi, viib 7. klassis õpilasi 8. klassi loovtööde esitlustele;
- toetab klassijuhatajaid ja juhendajaid loovtööde tegemisel;
- omab ülevaadet lennu loovtöödest, juhendajatest ning sekkub probleemide korral;
- kontrollib pdf. failide korrektset olemasolu o-kettal.

3.5. Aineõpetaja

- tutvustab õpilastele ainetunnis oma loovtöö teemasid, võimalusi tema valdkonnas loovtöö teha ja varem tema juhendatud loovtöid;
- pakub õpilasnõustajale välja võimalikud loovtöö teemad.

4. Loovtöö vormistamise nõuded

Loovtöö vormistatakse Ülenurme Gümnaasiumi õpilastööde vormistamise ja viitamise juhendi (2024) järgi. Loovtöö soovituslik pikkus lisadeta on 10-15 lehekülge. Õpilane tutvub kooli koduleheküljel avaldatud õpilastööde vormistamise ja viitamise juhendiga. Töö vormistatakse elektrooniliselt, salvestatakse esitamiseks pdf. dokumendina ja faili pealkiri esitatakse kujul töö pealkiri ja õpilase nimi.

Viitamine

Viitamine on vajalik selleks, et lugeja saaks vajaduse korral kirjapandut allikate järgi kontrollida. Tekstis olev viide juhib kirjutise lõpus oleva allikaloendi juurde, kust lugeja saab allika kohta täpsed bibliograafilised andmed. Viitamissüsteem peab olema kogu loovtöö ulatuses ühtne.

Tsiteerimine

Tsiteerimine on allikteksti sõnasõnaline, ühtlasi tähttäheeline esitamine. Tsitaati kasutatakse ainult neil juhtudel, kui on oluline edasi anda eeskätt sõnastust. Tsitaadina võib kasutada lauseosa, terviklikku lauset või lausest pikemaid tekstiosi.

Refereerimine

Teise autori teksti refereerimine tähendab selle omasõnalist kokkuvõtet ja olulise väljatoomist. Kõikidele võõrastele mõtetele, mis pole tulnud loovtöö autorilt, tuleb viidata.

Töö keel

Loovtöös kasutatakse korrektset eesti keelt, mis arvestab ÕS-is (Eesti õigekeelsussõnaraamatus) esitatud õigekirja põhimõtteid. Loovtöös kasutatakse üldiselt umbisikulist tegumoodi (nt *uuritakse*, *uuriti*) või vajadusel *mina*-vormi (nt *minu arvates*, *valisin*). *Mina*-vormi on lubatud kasutada enda valikute põhjendamisel, arvamuse avaldamisel ja analüüsimisel.

5. Loovtööde esitlemine

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks üks nädal enne esitlemist esitanud juhendajale oma loovtöö. Loovtöö esitlusel osalevad komisjon, töö autor ja võimalusel juhendaja(d). Loovtöö esitlemise aeg on kuni 10 minutit ja koosneb järgmistest etappidest:

1. autori ettekanne (~5 minutit);
2. komisjoni ja kuulajate küsimustele vastamine;
3. juhendaja kokkuvõte.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- põhjendab teema valikut ja selgitab töö eesmärgi;
- tutvustab kasutatud meetodit või töövõtet;
- teeb töö tulemustest kokkuvõtte;
- vastab kuulajate küsimustele.

Esitlust on soovitatav näitlikustada stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete jm vahenditega (Lisa 3). Kui loovtöö tulemusel on valminud praktiline asi, tuleb see esitlusele võimalusel kaasa võtta.

Esineja riietus peab olema korrektne (ülikond, lips / tagasihoidlik kostüüm). Millelegi osutamisel tuleb kasutada pliiatsit. Loovtöö esitlejale annab sõna komisjoni esimees.

5.1. Esitlemise kord

Töö esitlemisel tutvustab komisjoni esimees esitlemise korda ja juhatab sisse esitluse. Esitluse järel saab esitleja võimaluse vastata komisjoni liikmete ja publiku küsimustele. Esitluse pidaja ehk loovtöö autor või autorid peab/peavad:

- jälgima etteantud aega;
- ühendama slaidi teksti ja oma kõne;
- kuulajate küsimustele vastama;
- kuulama juhendaja arvamust.

Kuulajate ja komisjoni küsimustele vastamise järel on viisakas kuulajaid tänada.

6. Hinnang loovtööle

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu komisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja.

Hinnang antakse:

- töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise kirjandus- või muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja teostamist, uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideederohkust, suhtlemisoskust;
- loovtöö vormistamisele;
- loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus ja näitlikustamine.

Tööd hinnatakse skaalal arvestatud/mittearvestatud (A/MA).

Kasutatud kirjandus

Põhikooli riiklik õppekava 2011. Riigi Teataja I, 14.01.2011, 2. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/123042021010> (10.01.2022).

Õpilastööde vormistamise ja viitamise juhend 2024. Ülenurme Gümnaasium. Kättesaadav: <https://www.yle.edu.ee/wp-content/uploads/2024/09/Opilastoode-vormistamise-ja-viitamise-juhend.pdf> (17.09.2024).

Ülenurme Gümnaasiumi õppekava 2019. Ülenurme Gümnaasium. Kättesaadav: https://www.yle.edu.ee/wp-content/uploads/2019/11/%C3%9CG_OK_yldosa_2019_kinnitatud.pdf (10.01.2022).

LISA 1. Loovtöö päevik

Ülenurme Gümnaasiumi põhikooli õpilase loovtöö päevik õppeaastal

TÖÖ PEALKIRI:

AUTORI(D):

JUHENDAJA(D):

Töö etapid (millises järjekorras ja mida tegema hakkad?)	Tegevused (milliseid tegevusi selleks tuleb ette võtta?)	Tähtajad ja vastutaja (kuupäevad, millal mingi osa või tegevus peab olema valmis ning kirjeldus, kes seda teeb)	Tagasiside tehtud tööle
Töö planeerimine, eesmärkide seadmine ja sissejuhatus			
Teemakohase loovtöö materjali kogumine			
Tööprotsessi läbimine ja kirjeldamine			
Tulemuste esitamine ja analüüs			
Kokkuvõtte, kasutatud kirjandus ja lisad ning töö vormistamine			
Töö viimistlemine			
Loovtöö esitamine			

LISA 3. Loovtöö esitlemine

Esinemise struktuur:

- pöördu kuulajate poole,
- tutvusta ennast, kui komisjoni esimees seda pole teinud,
- põhjenda teemavalikut,
- töö eesmärkide, uurimisküsimuste, (hüpoteeside,) praktilise töö puhul tööülesannete tutvustus,
- tee lühike ülevaade töö teoreetilisest taustast,
- selgita kuidas ja mida sa tegid, mis tulemusteni jõudsid.
- tee lühikokkuvõtte räägitust,
- täna kuulajaid.

Slaidiesitluse soovituslik slaidide järjekord:

1. slaid

Loovtöö pealkiri. Õpilase nimi. Juhendaja nimi.

Pöördumine – “Austatud komisjoni esimees, liikmed, juhendaja, ...” / “Austatud komisjon, lugupeetud kohalviibijad” Enese tutvustamine – mina olen ...

2. slaid

Loovtöö teema. Teema valiku põhjendus. Töö teema ...

Töö EESMÄRK ehk põhjendab oma loovtöö eesmärki ja teema valikut. Tutvustab kasutatud meeto(dit)deid vms (siin võib olulisemaid asju demonstreerida – graafikuid, tabeleid, midagi, mida on visuaalselt hea jälgida)

3. slaid

Tööprotsessi kirjeldus. Tööprotsessi kirjelduse aluseks on loovtööpäevik. Loovtöö etapid. Tööprotsessi planeerimine ja teostamine. Koostöö juhendajaga.

4. slaid

Loovtöö analüüs. Analüüs oma töö eesmärkide õnnestumistest ja/või ebaõnnestumistest. Kas ja mida oleks saanud teha paremini.

Põhilised tulemused, milleni jõudsite, kas eesmärk täideti, jne.

5. slaid

Lisamaterjalid. Pildid, fotod, videod. Valminud töö esitlus (kunstiteos, käsitöö, laul, tants, raamat, lauamäng jm)

6. slaid

Kokkuvõte Järeldused ja hinnang tehtud tööle.

Põhilised tulemused, milleni jõudsite, kas eesmärk täideti, jne. Juhendajate tänamine. Lõpetuseks öelda “aitäh” või “tänan kuulamast!”

Efektse slaidi kujundamine

Eesmärgiks ei ole mitte võimalikult rohkete andmete esitamine või slaidi pinna täitmine, vaid kuulajate huvi ja arusaamise suurendamine.

Seetõttu järgi alltoodud juhiseid.

- Üks slaid = üks põhiidee.
- Kõik esitluses olev (taust, illustratsioonid, tekst) peab olema vastavuses teemaga.
- Ühel slaidil maksimaalselt 6 rida teksti, ühes reas maksimaalselt 6 sõna; tabeli puhul ühel slaidil maksimaalselt 30 arvu.
- Pealkirja optimaalne suurus 32-72 punkti, tekstil 28 punkti (arvesta kuulajate kaugusega ekraanist!).
- Vali kirjatüüp loetavuse seisukohast, mida on hea lugeda, väldi uudseid ning "põnevaid" tüüpe, ühel slaidil üks stiil.
- V väldi suurtähtedes kirja.
- Vasakpoolse joondusega tekst on kõige paremini loetav.
- Kasuta mõõdukalt animatsioone ja slaidide vaheldumise efekte – vastasel juhul hõivavad need kogu vaatajate tähelepanu.

Vt õpilastele mõeldud Ingrid Maadvere õppevideot slaidietekande kohta –

<https://youtu.be/d58hKTnMn-A>